

RECLAMEBEDRIJF GOEBBELS

Theatervoorstelling over propaganda

door

GERT-JAN PEETERS

Deze voorstelling is gespeeld op 4 mei 2022 in theater de Blauwe Kei te Veghel

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **RECLAMEBEDRIJF GOEBBELS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **GERT-JAN PEETERS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 2022 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

Telefoon (03)3.66.44.00,

E-mail: bestellen@toneelfonds.be en Website: www.toneelfonds.be.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

*Voor mijn broer en zus Alex en Astrid,
omdat zij altijd kritisch blijven zoeken naar wat waar en goed is.*

PERSONEN:

De Man - Man tussen de 25 en 50 jaar

Huidige minister-president - Man ouder dan 'de man'

Gerrit (of Gemma) - Directeur van Reclamebedrijf Goebbels

Otto (of Odette) - Werkt bij het reclamebedrijf

Erika (of Erik) - Werkt bij het reclamebedrijf

Bart (of Brechtje) - Werkt bij het reclamebedrijf

Els - Werkt bij het reclamebedrijf

Kinderen - Basisschool leeftijd

Repetitieschema

12 weken Tekst gereed	11 weken	10 weken	9 weken	8 weken
7 weken	6 weken	5 weken	4 weken	3 weken
2 weken	1 week	0 weken		

Mijn rekwisieten

DECOR:

Een leeg decor, met enkel een grote opzichtige stoel. Optioneel op de achtergrond tafels en stoelen als in een kantoor of vergaderruimte. Denk dan ook aan een flipover, een whiteboard en telefoons en laptops.

Scène 1: De Stoel

Scène 2: De man en de minister-president

Scène 3: Reclamebedrijf Goebbels

DANS

Scène 4: De eerste les “Niet waarheid, maar aandacht is de motor van je politieke macht”

Scène 5: De tweede les “Kies altijd de underdog positie”

Scène 6: De derde les “Simpel, Symbolen en Herhaling”

Scène 7: Les 4: Alle lessen samen: het debat

DANS

Scène 9: Investeer in de toekomst

Scène 10: De rekening

SCÈNE 1: DE STOEL

(we zien een stoel op het toneel. Een man van middelbare leeftijd of nog iets jonger komt op. Hij kijkt naar de stoel en naar het publiek)

MAN: Dit is dé stoel. Elk land heeft er een. Degene die op de stoel zit heeft het voor het zeggen. Die is de baas. Je mag niet zomaar op die stoel gaan zitten. Niet in ons land tenminste. Je moet worden gekozen. Verkiezingen. Ik voel dat ik op die stoel hoor te zitten. Maar hoe laat ik een heel land op mij stemmen?"

SCÈNE 2: DE MAN EN DE MINISTER-PRESIDENT

(de huidige minister-president komt binnen. Hij gaat op de stoel zitten en kijkt de jongere man achteloos aan)

MINPRES: Kan ik je helpen?

MAN: Ik wil op die stoel!

MINPRES: Há! Je wil mijn baan? Zit je bij een partij? Heb je een partij programma? Sta je ergens voor? Heb je een lange termijn visie? Wat heeft de Nederlander eraan om op jou te stemmen?

MAN: Moet je dat allemaal hebben om op die stoel te mogen zitten?

MINPRES: Ja natuurlijk, anders prikken de mensen zo door je heen. Geen hond zal op je stemmen.

MAN: Ik heb dat allemaal niet. Ik wil gewoon op die stoel. Ik wil gewoon dat er niemand is die de baas over *mij* is. Dat kan alleen als ik *zelf* de baas ben.

MINPRES: Zelfs als minister-president ben je niet helemaal de baas. Er zijn wetten die dat voorkomen.

MAN: Ik verander de wetten.

MINPRES: Dan moet je eerst de baas zijn. En dus moeten mensen eerst op je stemmen.

MAN: Dus mensen moeten eerst op me stemmen. Daarna ben ik de baas. En daarna verander ik de wet, zodat mensen nooit meer

hoeven te stemmen.

MINPRES: Jij bent een grappig raar mannetje, weet je dat?

MAN: Jij bent een mannetje die op mijn stoel zit.

MINPRES: *(kijkt hem indringend aan)* Jij wordt nooit minister-president. Nederlanders prikken zo door je heen. Ik moet gaan. *(hij loopt weg. De man loopt naar de stoel, streelt over de rugleuning en wil gaan zitten)* Niet zomaar gaan zitten, vriend. Eerst verkiezingen.

MAN: *(hij deinst terug van de stoel. Hij denkt hardop na)* Eerst verkiezingen. Hoe zorg ik ervoor dat alle Nederlanders op mij stemmen? *(hij pakt zijn telefoon en belt)* Dag spreek ik met reclamebedrijf Goebbels? *(hij loopt af)*

SCÈNE 3: RECLAMEBEDRIJF GOEBBELS

(een jongeman komt op. Hij draagt een net pak en is duidelijk van een hipper slag volk als De Man en de minister-president. Hij praat vlot, duidelijk en met scherpe intonaties)

GERRIT: Spreekt u mee. Inderdaad. Succes gegarandeerd. De kosten? De ziel van de Natie. Ja haha.. Maar nee, het is geen grapje. Als u echt om de Nederlander geeft, dan kunnen we u niet helpen. Oh. In dat geval, dan zien we u snel op ons kantoor. *(hij hangt op en kijkt recht het publiek aan)* We zeggen het er altijd bij. Als u echt geeft om een ander dan kunnen wij niet helpen. *(hij stopt zijn telefoon weg)*

DANS

(een inkijkje naar de gang van zaken op de werkvloer bij Reclamebedrijf Goebbels)

GERRIT: Dag mijn naam is Gerrit. Dat is Otto. Daar zitten Erika en Bart en daar zit ons nieuwste teamlid Els.

OTTO: Plak je onze letters aan elkaar dan staat er GOEBB en met Els erbij is dat dus GOEBBELS.

ERIKA: Reclamebedrijf GOEBBELS.

BART: Als u wil dat iedereen uw frisdrank drinkt, dan bel je ons.

OTTO: Als u wil dat iedereen een verzekeringspakket bij u afneemt, dan bel je ons.

GERRIT: Maar, als je wil dat mensen negatiever staan tegenover mensen die roken *in hun eigen huis*, dan bel je ons ook.

ERIKA: Ja, of dat je wil dat mensen minder tolerant zijn tegen huisdierenbezitters uit de buurt. Dan bel je ons ook.

GERRIT: Als je wil dat mensen wennen aan het idee dat ouderenzorg te duur is voor Nederland en dus niet gaan mopperen bij bezuinigingen, dan bel je ons ook.

OTTO: Motiveren, manipuleren.. in onze ogen hetzelfde.

BART: Wij kijken niet zo nauw als het op onze klanten aankomt.

OTTO: Het credo: "Ik had geen geweten en dat heb ik geweten" daar geloven wij niet in.

ERIKA: "Zonder geweten kun je vaker uit eten", *daar* geloven wij in.

GERRIT: U hoort het.. wij doen niet aan racisme, discriminatie of uitsluiting, iedereen is bij ons welkom.

ALLEN: (*behalve Els*) Als je maar betaalt...

GERRIT: Want ethiek is voor de armen. Propaganda is de democratie doden om het te redden. En daarvoor moet je bij ons zijn.

SCÈNE 4:
**DE EERSTE LES “NIET WAARHEID, MAAR AANDACHT IS DE
MOTOR VAN JE POLITIEKE MACHT”**

(Les van: Gerrit)

(De man komt op, Gerrit merkt hem op, de anderen verdwijnen in de achtergrond)

MAN: Dag, ben ik hier bij Reclamebedrijf Goebbels?

GERRIT: Ah, onze aanstaande minister-president. Ja, dat voelt goed hè, minister-president. U heeft er verstandig aan gedaan om onze hulp in te schakelen. En we gaan direct beginnen. De meest effectieve campagne voer je buiten de campagne tijd, omdat, nou ja, er niet zoiets bestaat als ‘*geen campagne tijd*’.

MAN: Ik weet niet of ik uit het juiste hout ben gesneden. Ik heb geen partij, geen verkiezingsprogramma en geen lange termijnvisie. Ik heb geen goed onderbouwd verhaal voor de kiezers van dit land. Mij is verteld dat je dat allemaal moet hebben om minister-president te worden.

ALLEN: *(de bedrijvigheid in de achtergrond stopt en iedereen kijkt de man aan en begint te lachen)* Wahahahaha...

GERRIT: Wie heeft je dat verteld. De huidige President zeker? *(de man knikt)* Een bekende strategie. Hoe vaak zeggen ouders niet tegen hun kinderen, je begrijpt het wel als je ouder bent.. en tot die tijd, neem gewoon aan wat ik zeg. *(hij gaat dichtbij hem staan)* Jij kunt gewoon de baas van het land worden... en wij vertellen je precies hoe. Ieder van ons geeft je één belangrijke les in Propaganda. En als je die lessen goed beheerst ben jij de minister-president in No-Time. Geloof je me?

MAN: Ja.

GERRIT: Mooi. Een gewillig oor is het halve werk. Maar dat is niet de les. De les is: Niet waarheid, maar aandacht is de motor van je politieke macht.

MAN: Wat?

GERRIT: Niet waarheid, maar aandacht is de motor van je politieke macht. Kijk. Verkiezingen zijn niets anders dan een

populariteitswedstrijd. Het populairste jongetje wint. Soms wint een meisje als bijvoorbeeld een volk voor de verandering nadenkt. Maar dat is zeldzaam, daarom winnen vooral de jongetjes. En populair zijn is iets heel anders dan verstandig zijn. Je moet wel *slim* zijn, maar je hoeft niet *verstandig* te zijn. Verstandige dingen zeggen is, nou ja.. een beetje saai. (*maakt het belangrijk*) En, saai is slecht. Interessant is goed. En waarheid... ach.. waarheid is onbelangrijk. Zeg het na.

MAN: Saai is slecht. Interessant is goed. Waarheid is onbelangrijk.

GERRIT: Goed zo. Jij komt er wel. (*hij gaat verder met zijn betoog*) Kijk.. We leven in een aandachtseconomie. Wie de meeste aandacht trekt is het rijkst. Geld is handig, maar aandacht is beter. Dus alles, maar dan ook *alles* wat ervoor zorgt dat iemand naar jou kijkt of luistert is goud waard. En weet je wat écht de jackpot is in dit spelletje?

MAN: Nou?

GERRIT: Als *anderen* op prime-time TV de reclame vóór je gaan maken. Als *anderen* op facebook, instagram, tiktok, noem maar op, jouw uitspraken delen. En of ze daarbij jubelen of vloeken maakt niet uit. *Anderen* hebben het over je. Dat telt. Anderen voeren campagne vóór jou. Of ze nou voor of tegen je zijn. Is dat niet briljant?

MAN: En als ze dat nou niet doen?

GERRIT: Geen zorgen.. Iedereen wil populair zijn. Als dat in het gewone leven niet kan, dan maar anoniem op internet. En daarbij, We zijn Reclamebedrijf Goebbels, wij hebben blikken vól makke schapen die alles delen voor de likes.

MAN: Maar wie in deze tijd gelooft er nog wat er op internet staat?

GERRIT: Eh, zowat iedereen. En daarbij; ze hoeven het ook niet te geloven, als ze het maar over je hebben.

MAN: Wat moet ik dan zeggen?

GERRIT: Nou, begin in ieder geval niet over partijprogramma's en lange termijn visies en dat soort klets. Zeg wat de mensen willen horen en je komt een heel eind. Populisme loont. Polarisatie loont. Vergroot de angsten, verklein de zekerheden en wek de indruk dat jij wel 'in control' bent. Ook al ben je dat natuurlijk niet.

MAN: Maar... Maar dat is liegen?!?

GERRIT: Zolang je zelf ook niet precies weet wat de waarheid is, is

het geen liegen.

(korte stilte)

En laten we eerlijk zijn, wie in de politiek ondervindt er tegenwoordig nog hinder van, dat ze worden betrappt op een leugen? Zij die zonder zonden zijn, werpe de eerste steen. Dus het is politieke zelfmoord om een ander aan te spreken op een leugen, want niemand is vrij van zonden.

(korte stilte)

Kortom: Saai is slecht. Interessant is goed. Waarheid is onbelangrijk.

MAN: Aandacht is belangrijk. Waarheid is onbelangrijk.

GERRIT: Je snapt het: Niet waarheid, maar aandacht, is de motor van je politieke macht. Ik zeg, tijd voor les twee. Otto. *(Gerrit verdwijnt in de achtergrond, Otto neemt het woord)*

SCÈNE 5: DE TWEDE LES **“KIES ALTIJD DE UNDERDOG POSITIE”**

(Les van: Otto)

OTTO: Je hebt zojuist de fundamentele les van propaganda geleerd. Tijd voor les twee. Kies altijd de underdog positie.

MAN: Underdog positie.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto